

Motion till riksdagen 2021/22:4384

av **Angelica Lundberg m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2021/22:85 En ny konsumentköplag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nya konsumentköplagen inte ska gälla för köp av levande djur som överstiger en tiondels prisbasbelopp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En katt är inte en diskmaskin. Även om ett levande djur i lagens mening betraktas som en vara är det orimligt att likställa levande djur med döda ting. Reglering av köp av levande djur sker i dag genom konsumentköplagen, men precis som utredningen framhåller är dagens lagstiftning inte fullgod, främst när det kommer till fel i varan, den omvända bevisbördan och reklamationsfristen. En säljare kan tvingas köpa tillbaka ett djur i försämrat skick efter många år och kan dessutom bli skadeståndsskyldig på stora belopp, ibland överstigande värdet.

Det svenska djurskyddet ska vara präglad av höga ambitioner. Utdragna processer leder till att djuren kan hamna i kläm. Den vårdplikt som gäller då köparen vill häva köpet eller kräva avhjälpande/omleverans innebär många gånger i praktiken att djuret inte får den omsorg det behöver trots att djurskyddslagen följs, då köparen oftast inte vill lägga mer tid eller pengar på djuret. En häst som ställs av och inte tränas eller tävlas riskerar att få sin ursprungliga skada förvärrad, ådra sig andra skador och få en nedsatt psykisk hälsa.

Osäkerheten kring bevisbörda och reklamationsfrist just gällande levande djur gör att många uppfödare, framför allt de mindre näringsidkarna, är tveksamma till att sälja till privatpersoner. Det innebär en stor ekonomisk risk att under lång tid vara skadeståndsansvarig, och uppfödaren har begränsade möjligheter att påvisa fel som beror på omständigheter på köparens sida. Dessa förutsättningar bidrar till att den illegala importen av djur kan fortgå, då det finns en efterfrågan av framför allt hundar på den

svenska marknaden. Detta är dåligt ur ett djurskyddsperspektiv, då import ofta sker från valpfabriker där djuren behandlas illa, men leder också till att privatpersoner kan hamna i ekonomiska svårigheter då oklarhet uppstår kring vem som ska stå för veterinärkostnader om det importerade djuret behöver vård.

I propositionen föreslås vissa undantag för köp av levande djur. Där priset överstiger en tiondel av prisbasbeloppet ska köparen före köpet undersöka djuret för att vid reklamation kunna åberopa fel som han eller hon borde ha märkt vid undersökningen. Regeringen föreslår också att den omvända bevisbördan enbart ska gälla i sex månader vid köp av levande djur med möjlighet för näringsidkaren och konsumenten att avtala om undantag från näringsidkarens ansvar. Detta är förvisso ett steg i rätt riktning för att stärka djurskyddet, men det är inte tillräckligt. Vår uppfattning är att levande djur inte kan likställas med andra varor och att utredningens förslag inte räcker. Den delas av flera tunga remissinstanser, t.ex. LRF och Sveriges Veterinärförbund. Liksom andra remissinstanser påpekat kan dessa särkrav dessutom bli till nackdel för konsumenten och försämra konsumentskyddet. För en säljare är det mycket svårt att bevisa vad som hänt efter att djuret kommit i köparens besittning. Säljaren får sällan tillgång till djuret för en egen undersökning, än mindre beslutanderätt vid eventuella åtgärder. Så är inte fallet när det kommer till andra produkter, såsom exempelvis vitvaror eller möbler. Regeringens förslag om att konsumenten ska kunna välja mellan omleverans och avhjälpande är därför problematiskt när det kommer till levande djur. Att den omvända bevisbördan nu föreslås förlängas till två år gör det än mer viktigt att ha en annan reglering av köp av levande djur. Fokus måste ligga på djurets välbefinnande, och tydliga avtalsvillkor mellan köpare och säljare är nödvändigt för att undvika onödigt processande.

Konsumentköplagens avsikt är att jämna ut styrkeförhållandet mellan köpare och säljare och lagen tar sikte på det faktum att en konsument oftast är i underläge gentemot en näringsidkare. Så är dock inte fallet när det kommer till köp av levande djur från uppfödare. Tvärtemot stora butikskedjor och andra företag, som konsumenter till största del handlar varor ifrån, har uppfödaren många gånger djuruppfödning som en hobby. Den konsument som tänkt köpa ett djur för tusentals kronor förväntas ha läst på om rasen och satt sig in i vad som krävs för att ta hand om djuret. Han eller hon hamnar således i ett likbördigt kunskapsläge och är även ekonomiskt jämbördig med säljaren, om inte i överläge. Självklart förväntas även köpare av djur från exempelvis zoobutiker besitta den kunskap som krävs för att på ett ändamålsenligt sätt sörja för djurets välbefinnande. Dessa köp är dock inte processdrivande på samma sätt som dyrare köp som görs genom uppfödare, vilket gör att köplagen är mer lämpad för större köp av levande djur. Köp av levande djur mellan privatpersoner eller mellan näringsidkare regleras redan i dag i köplagen.

Utredningen föreslår som alternativ lagtext ytterligare en punkt under 1 kap. 8 § enligt följande: Lagen gäller inte 8. köp av levande djur där priset överstiger en tiondel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

En sådan avgränsning skulle innebära att de flesta köp av levande djur från uppfödare som betraktas som näringsidkare i stället faller under köplagen, medan konsumentköplagen fortsatt tillämpas på köp av mindre sällskapsdjur eller andra levande djur från exempelvis zoobutiker. Detta skulle stärka djurskyddet.

Angelica Lundberg (SD)

Mikael Eskilandersson (SD)

Roger Hedlund (SD)

Yasmine Eriksson (SD)